

Kohtulahendite kogumik

Liidetud kohtuasjad C-643/15 ja C-647/15

**Slovaki Vabariik
ja
Ungari
versus
Euroopa Liidu Nõukogu**

Tühistamishagi – Otsus (EL) 2015/1601 – Rahvusvahelise kaitse valdkonnas ajutised meetmed Kreeka Vabariigi ja Itaalia Vabariigi toetamiseks – Hädaolukord, mille on põhjustanud kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevool teatud liikmesriikide territooriumile – Nende kodanike ümberpaigutamine teiste liikmesriikide territooriumile – Ümberpaigutamise kvoodid – ELTL artikli 78 lõige 3 – Õiguslik alus – Kohaldamise tingimused – Mõiste „seadusandlik akt“ – ELTL artikli 289 lõige 3 – Euroopa Ülemkogu järelduste kohustuslikkus Euroopa Liidu Nõukogu jaoks – ELL artikli 15 lõige 1 ja ELTL artikkel 68 – Olulised menetlusnormid – Euroopa Komisjoni ettepaneku muutmine – Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerimise ja Euroopa Liidu Nõukogus ühehäälselt hääletamise nõuded – ELTL artikkel 293 – Õiguskindluse ja proportsionaalsuse põhimõtted

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu (suurkoda) 6. septembri 2017. aasta otsus

- Institutsioonide aktid – Õiguslik vorm – Seadusandlik akt – Mõiste – Ajutised meetmed, mille nõukogu on võtnud selliste liikmesriikide toetamiseks, kus kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu valitseb hädaolukord – Välistamine*
(ELTL artikli 78 lõige 3, ELTL artiklid 289 ja 294)
- Piirikontroll, varjupaik ja sisseränne – Varjupaigapoliitika – Ajutised meetmed, mille nõukogu on võtnud selliste liikmesriikide toetamiseks, kus kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu valitseb hädaolukord – Ulatus*
(ELTL artikli 78 lõiked 2 ja 3)
- Piirikontroll, varjupaik ja sisseränne – Varjupaigapoliitika – Ajutised meetmed, mille nõukogu on võtnud selliste liikmesriikide toetamiseks, kus kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu valitseb hädaolukord – Võimalus teha erandeid seadusandlike aktide sätetest – Piirid – Nõue, et meetmed peavad olema ajutised*
(ELTL artikli 78 lõiked 2 ja 3; nõukogu otsus 2015/1601)
- Piirikontroll, varjupaik ja sisseränne – Varjupaigapoliitika – Ajutised meetmed, mille nõukogu on võtnud selliste liikmesriikide toetamiseks, kus kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu valitseb hädaolukord – Kestuse kindlaksmääramine – Hindamiskriteeriumid*
(ELTL artikli 78 lõige 3; nõukogu otsus 2015/1601)

5. *Piirikontroll, varjupaik ja sisseränne – Varjupaigapoliitika – Ajutised meetmed, mille nõukogu on võtnud selliste liikmesriikide toetamiseks, kus kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu valitseb hädaolukord – Mõiste „ootamatu“*
(ELTL artikli 78 lõige 3)
6. *Piirikontroll, varjupaik ja sisseränne – Varjupaigapoliitika – Ajutised meetmed, mille nõukogu on võtnud selliste liikmesriikide toetamiseks, kus kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu valitseb hädaolukord – Nõue, et hädaolukorra ja sissevoolu vahel on tihe seos*
(ELTL artikli 78 lõige 3)
7. *Piirikontroll, varjupaik ja sisseränne – Varjupaigapoliitika – Ajutised meetmed, mille nõukogu on võtnud selliste liikmesriikide toetamiseks, kus kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu valitseb hädaolukord – Nõukogu kaalutusõigus võetavate meetmete valimisel – Võimalus näha ette kohandamismehhanismid, mis võimaldavad reageerida olukorra muutumisele*
(ELTL artikli 78 lõige 3)
8. *Komisjon – Pädevused – Seadusandliku ettepaneku tegemise õigus – Pädevuse andmise põhimõtte ja institutsioonidevahelise tasakaalu põhimõtte järgimine pädevuse teostamisel – Kohaldamine seadusandlike aktide ja muude kui seadusandlike aktide ettepanekutele*
(ELL artikli 13 lõige 2; ELTL artikkel 68 ja ELTL artikli 78 lõige 3)
9. *Institutsioonide aktid – Väljatöötamise menetlus – Nõuetekohane konsulteerimine parlamendiga – Kohustus konsulteerida uuesti, kui algses ettepanekus on tehtud sisuline muudatus – Kohustuse ulatus*
(ELTL artikkel 113)
10. *Komisjon – Pädevused – Seadusandliku ettepaneku tegemise õigus – Ettepaneku muutmise pädevus – Teostamise tingimused – Ettepanek võtta ajutised meetmed selliste liikmesriikide toetamiseks, kus kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu valitseb hädaolukord*
(ELTL artikli 78 lõige 3 ja ELTL artikli 293 lõige 2)
11. *Komisjon – Pädevused – Seadusandliku ettepaneku tegemise õigus – Ettepaneku muutmise pädevus – Volinike kolleegiumi võimalus volitada mõnda oma liikmetest muudatusi tegema*
(ELTL artikli 293 lõige 2; komisjoni kodukord, artikkel 13)
12. *Nõukogu – Arutelu – Keeltekasutuse kord – Võimalus teha õigusakti eelnõu muutmise ettepanek ühesainsas liidu ametlikus keeles – Lubatavus – Tingimus – Liikmesriigipoolse vaidlustamise puudumine*
(ELL artikli 3 lõike 3 neljas lõik; nõukogu otsus 2009/937, lisa artikkel 14)
13. *Euroopa Liidu õigus – Põhimõtted – Proportsionaalsus – Ulatus – Liidu seadusandja kaalutusõigus – Kohtulik kontroll – Piirid – Hindamine akti vastuvõtmise ajal kättesaadavaid asjaolusid arvesse võttes*
(ELL artikli 5 lõige 4; ELTL artikli 78 lõige 3)

14. Piirikontroll, varjupaik ja sisseränne – Varjupaigapoliitika – Ajutised meetmed, mille nõukogu on võtnud selliste liikmesriikide toetamiseks, kus kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu valitseb hädaolukord – Nende kodanike ümberpaigutamine teiste liikmesriikide territooriumile – Kohtulik kontroll – Piirid – Liikmesriikide vahel ümberpaigutatavate isikute arvulise jaotuse kehtestamine – Lubatavus – Solidaarsuse põhimõtte ja vastutuse liikmesriikide vahel õiglase jagamise põhimõtte järgimine

(ELTL artikli 78 lõige 3 ja ELTL artikkel 80)

15. Piirikontroll, varjupaik ja sisseränne – Varjupaigapoliitika – Ajutised meetmed, mille nõukogu on võtnud selliste liikmesriikide toetamiseks, kus kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu valitseb hädaolukord – Nende kodanike ümberpaigutamine teiste liikmesriikide territooriumile – Kohustus võtta arvesse kultuuriliste või keeleliste sidemete olemasolu iga kodaniku ja ümberpaigutamise sihtliikmesriigi vahel – Puudumine

(ELTL artikli 78 lõige 3 ja ELTL artikkel 80; Euroopa Liidu põhiõiguste harta, artikkel 21)

16. Kohtumenetlus – Menetlusse astumine – Väited, mis erinevad põhikohtuasja poole väidetest – Vastuvõetavus – Tingimus – Seotus vaidluse esemega

(Euroopa Kohtu põhikiri, artikkel 40; Euroopa Kohtu kodukord, artikkel 129 ja artikli 132 lõike 2 punkt b)

17. Piirikontroll, varjupaik ja sisseränne – Varjupaigapoliitika – Ajutised meetmed, mille nõukogu on võtnud selliste liikmesriikide toetamiseks, kus kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu valitseb hädaolukord – Nende kodanike ümberpaigutamine teiste liikmesriikide territooriumile – Kohustus tagada õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ümberpaigutamisosuse suhtes

(ELTL artikli 78 lõige 3; Euroopa Liidu põhiõiguste harta, artikkel 47)

18. Piirikontroll, varjupaik ja sisseränne – Varjupaigapoliitika – Ajutised meetmed, mille nõukogu on võtnud selliste liikmesriikide toetamiseks, kus kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu valitseb hädaolukord – Nende kodanike ümberpaigutamine teiste liikmesriikide territooriumile – Otsus 2015/1601, mis käsitleb Kreeka ja Itaalia toetamiseks võetavaid meetmeid – Kodanike jagamise kord – Selle arvessevõtmine, millist vastuvõtvat liikmesriiki kodanik eelistab – Välistamine

(ELTL artikli 78 lõige 3; Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 604/2013, artikli 13 lõige 1; nõukogu otsus 2015/1601, artikli 5 lõige 3)

19. Piirikontroll, varjupaik ja sisseränne – Varjupaigapoliitika – Ajutised meetmed, mille nõukogu on võtnud selliste liikmesriikide toetamiseks, kus kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu valitseb hädaolukord – Nende kodanike ümberpaigutamine teiste liikmesriikide territooriumile – Ümberpaigutamise kvalifitseerimine kolmandasse riiki väljasaatmiseks – Välistamine

(ELTL artikli 78 lõige 3; Euroopa Liidu põhiõiguste harta, artikkel 18)

1. Õigusakti saab liidu seadusandlikuks aktiks kvalifitseerida üksnes juhul, kui see on vastu võetud aluslepingute sellise sätte alusel, milles on sõnaselgelt viidatud kas seadusandlikule tavamenetlusele või seadusandlikule erimenetlusele. Sellest nähtub, et asjaomase akti õiguslikuks aluseks olevas aluslepingute sättes sisalduvast viitest nõudele konsulteerida parlamendiga ei saa järeldada, et selle akti vastuvõtmisele on kohaldatav seadusandlik erimenetlus.

Kuivõrd ELTL artikli 78 lõikes 3 on ette nähtud, et nõukogu võtab selles nimetatud ajutisi meetmeid vastu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga, ning see säte ei sisalda mingit sõnaselget viidet ei seadusandlikule tavamenetlusele ega seadusandlikule erimenetlusele, tuleb asuda seisukohale, et selle sätte alusel võetavad meetmed tuleb kvalifitseerida muudeks kui seadusandlikeks aktideks, kuna neid ei võeta vastu seadusandliku menetluse tulemusel.

(vt punktid 62 ja 64–66)

2. ELTL artikli 78 lõigetes 2 ja 3 sisalduvad sätted on täiendavat laadi ja võimaldavad liidul võtta liidu ühise varjupaigapoliitika raames mitmesuguseid meetmeid, et tagada endale vajalikud vahendid eelkõige nii lühiajaliselt kui ka pikaajaliselt rändekriisi olukordadele tõhusaks reageerimiseks. Sellega seoses peab ELTL artikli 78 lõike 3 alusel võetavate ajutiste meetmete mõiste olema piisavalt laia ulatusega, et võimaldada liidu institutsioonidel võtta kõik vajalikud ajutised meetmed, et tõhusalt ja kiiresti reageerida hädaolukorrale, mille on põhjustanud kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevool.

(vt punktid 74 ja 77)

3. Kuigi vastab tõele, et ELTL artikli 78 lõike 3 alusel võetud ajutiste meetmetega võib üldjuhul teha erandeid seadusandlike aktide sätetest, peab sellistel eranditel olema siiski piiritletud esemeline ja ajaline kohaldamisala, nii et need piirduvad ajutise mehhanismi abil kiire ja tõhusa reageerimisega konkreetsele kriisiolukorrale, ning see välistab, et meetmete eesmärk või tagajärg võiks olla seadusandlike aktide püsiv ja üldine asendamine või muutmine ELTL artikli 78 lõikes 2 ette nähtud seadusandlikust tavamenetlusest mööda hiilides.

Seda nõuet järgivad erandid, mis on ette nähtud otsuses 2015/1601, millega kehtestatakse rahvusvahelise kaitse valdkonnas ajutised meetmed Itaalia ja Kreeka toetamiseks. Selles otsuses ette nähtud erandid on nimelt kohaldatavad ainult kahe aasta vältel koos selle tähtaja pikendamise võimalusega. Lisaks puudutavad need kolmandate riikide kodanikke, kelle arv on piiratud ning kes on esitanud rahvusvahelise kaitse taotluse Kreekas või Itaalias, kellel on mõni otsuses 2015/1601 silmas peetud kodakondsus, kes paigutatakse ühest neist kahest liikmesriigist ja kes on saanud või saavad kõnealustesse liikmesriikidesse teatud ajavahemikus.

(vt punktid 78–80)

4. Kuigi ELTL artikli 78 lõige 3 nõuab, et selles nimetatud meetmed oleksid ajutised, jätab see nõukogule siiski hindamisruumi nende kehtivusaja juhtumipõhiseks määramiseks olenevalt konkreetsetest asjaoludest ja täpsemalt meetmete põhjuseks oleva hädaolukorra eripärast.

Mis puudutab otsust 2015/1601, millega kehtestatakse rahvusvahelise kaitse valdkonnas ajutised meetmed Itaalia ja Kreeka toetamiseks, siis nõukogu ei ületanud otsuses sisalduvate meetmete kestuseks 24 kuu määramisel ilmselt oma kaalutusõigust. See valik osutub nimelt põhjendatuks, kui arvestada asjaolu, et suure hulga isikute ümberpaigutamine on ühtaegu nii enneolematu kui ka keeruline ettevõtmine, mille ettevalmistamiseks ja elluviimiseks on eelkõige seoses liikmesriikide asutuste vahelise koordineerimisega vaja teatud aega, enne kui see hakkab konkreetseid tulemusi andma. Sellega seoses ei saa õiguspäraselt väita, et otsus 2015/1601 ei ole ajutine, kuna sellel on pikaajalised tagajärjed. Nimelt, kui tuleks arvesse võtta ümberpaigutamismeetme tagajärgede kestust ümberpaigutatud isikute jaoks, et hinnata, kas meede on ELTL artikli 78 lõike 3 tähenduses ajutine, ei saaks selle sätte alusel võtta ühtegi ilmselt rahvusvahelist kaitset vajavate isikute ümberpaigutamise meedet, kuna sellised enam või vähem pikaajalised tagajärjed on ümberpaigutamisele omased.

(vt punktid 92 ja 96–99)

5. ELTL artikli 78 lõike 3 tähenduses „ootamatuks“ võib kvalifitseerida kolmandate riikide kodanike sissevoolu, mis on ettenägematu ulatusega, isegi kui see leidis aset mitme aasta vältel valitseva rändekriisi kontekstis, sest see muudab võimatuks liidu ühise varjupaigasüsteemi tavapärase toimimise.

(vt punkt 114)

6. Mis puudutab ELTL artikli 78 lõikes 3 nimetatud hädaolukorda täpsustava sõna „iseloostab“ tõlgendamist, siis tuleb märkida, et kuigi vähestes selle sätte keeleversioonides on kasutatud mitte sõna „iseloostab“, vaid „tõttu“, tuleb neid sõnu kõnealuse sätte kontekstis ja arvestades selle eesmärki, mis on võimaldada kiiresti võtta ajutisi meetmeid rändelasele hädaolukorrale tõhusaks reageerimiseks, mõista samatähenduslikuna kui nõuet, et esineks piisavalt tihe seos asjaomase hädaolukorra ja kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu vahel.

(vt punkt 125)

7. Võttes arvesse asjaolu, et rändevoogudele on omane, et need võivad kiiresti muutuda, nihkudes teistesse liikmesriikidesse, ei ole ELTL artikli 78 lõikega 3 vastuolus see, et kohandamismehhanismid lisanduvad selle sätte alusel võetud ajutistele meetmetele. Kõnealuse sättega on nimelt nõukogule antud lai kaalutusõigus nende meetmete valimisel, mida võib võtta konkreetsele hädaolukorrale ning selle võimalikule muutumisele kiireks ja tõhusaks reageerimiseks. Hädaolukorrale reageerimine ei välista reageerimisviisi edasist kujundamist ja kohandamist, tingimusel et see jääb oma olemuselt ajutiseks.

(vt punktid 131–134)

8. Pädevuse andmise põhimõte ja institutsioonidevahelise tasakaalu põhimõte on kohaldatavad komisjoni algatuspädevusele ELTL artikli 78 lõike 3 alusel selliste muude kui seadusandlike aktide vastuvõtmisel nagu otsus, millega kehtestatakse rahvusvahelise kaitse valdkonnas ajutised meetmed teatud liikmesriikide toetamiseks. Sellega seoses ei sõltu komisjoni algatuspädevus ELTL artikli 78 lõike 3 kohaselt Euroopa Ülemkogu poolt ELTL artikli 68 alusel määratletud suuniste eelnevast olemasolust.

Lisaks võimaldab ELTL artikli 78 lõige 3 nõukogul võtta meetmeid kvalifitseeritud hääleteenamusega. Institutsioonidevahelise tasakaalu põhimõte keelab Euroopa Ülemkogul muuta seda hääletusreeglit seeläbi, et ta kehtestab nõukogule ELTL artikli 68 alusel tehtud järeldustes ühehäälese hääletamise nõude. Kuna aga liidu institutsioonide tahte kujunemist puudutavad eeskirjad kehtestatakse aluslepingutega, mitte liikmesriikide ega institutsioonide endi poolt, saavad üksnes aluslepingud anda erijuhtudel institutsioonile pädevuse muuta nendega kehtestatud otsustamismenetlust.

(vt punktid 146–149)

9. Vt otsuse tekst.

(vt punktid 160–162)

10. ELTL artikli 293 lõikes 2 on sätestatud, et niikaua kui nõukogu ei ole otsustanud, võib komisjon muuta oma ettepanekut ükskõik millal liidu õigusakti vastuvõtmisele viiva menetluse jooksul. Muudetud ettepanekud, mille komisjon vastu võtab, ei pea tingimata olema kirjalikus vormis, kuna need on osa liidu aktide vastuvõtmise menetlusest, mida iseloostab teatud paindlikkus, mis on vajalik institutsioonide vahel ühtsete seisukohtade saavutamiseks.

ELTL artikli 78 lõike 3 erijuhul võib asuda seisukohale, et komisjon teostas ELTL artikli 293 lõikes 2 nimetatud muutmispädevust, kui selle institutsiooni asjaomase akti vastuvõtmise menetluses osalemisest ilmneb selgelt, et komisjon on muudetud ettepaneku heaks kiitnud. Niisugune tõlgendus vastab ELTL artikli 293 lõike 2 eesmärgile kaitsta komisjoni algatuspädevust.

(vt punktid 177, 179 ja 181)

11. Komisjoni töökorra artiklist 13 tõlgendatuna lähtuvalt ELTL artikli 293 lõike 2 eesmärgist kaitsta komisjoni algatuspädevust tuleneb, et volinike kolleegium võib volitada mõnda oma liikmetest tegema menetluse käigus muudatusi komisjoni ettepanekusse piirides, mille kolleegium on eelnevalt kindlaks määranud.

(vt punkt 185)

12. Kuigi liit on pühendunud mitmekeelsuse säilitamisele, mille olulisust on rõhutatud ELL artikli 3 lõike 3 neljandas lõigus, ei välista miski, et nõukogu võib oma kodukorra artiklit 14 tõlgendada nii, et kui selle lõike 1 kohaselt on nõutav, et eelnõud, mis on nõukogu arutelude aluseks, peavad üldjuhul olema koostatud kõigis liidu ametlikes keeltes, siis sama artikli lõikes 2 on ette nähtud lihtsustatud kord muudatusettepanekute jaoks, mis ei pea tingimata olema kättesaadavad kõikides liidu ametlikes keeltes. Üksnes liikmesriigipoolse vaidlustamise korral tuleb nõukogule enne, kui ta saab arutelu jätkata, esitada ka selle liikmesriigi osutatud keeleversioonid. Niisugune tõlgendus tuleneb nimelt tasakaalustatud ja pandlikust lähenemisviisist, mis soodustab nõukogu töö tõhusust ja kiirust.

(vt punktid 201 ja 203)

13. Vt otsuse tekst.

(vt punktid 206–208 ja 221)

14. Erilises kontekstis, kus esineb tõsine hädaolukord, mille on põhjustanud kolmandate riikide kodanike massiline ja ootamatu sissevool liikmesriikidesse, peab otsus kehtestada ELTL artikli 78 lõike 3 alusel 120 000 isiku ümberpaigutamiseks siduv mehhanism küll rajanema objektiivsetel kriteeriumidel, kuid Euroopa Kohus võib seda kritiseerida üksnes juhul, kui on tuvastatud, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal tegi nõukogu sel hetkel kättesaadavat teavet ja andmeid arvestades ilmse hindamisvea selles tähenduses, et sama aja jooksul oleks saanud võtta mõne muu, vähem koormava, kuid sama tõhusa meetme.

Mis puudutab kolmandaks argumente, mille kohaselt vaidlustatud otsus on ebaoproportsionaalne meede, kuna sellega on ilma vajaduseta kehtestatud siduv mehhanism, mis sisaldab liikmesriikide vahel ümberpaigutatavate isikute arvulist ja kohustuslikku jaotust konkreetsete kvootide vormis, siis ei saa järeldada, et nõukogu tegi ilmse hindamisvea, kui ta otsustas kehtestada niisuguse siduva ümberpaigutamismehhanismi. Nõukogu võib nimelt laia hindamisruumi piires, mis tuleb talle sellega seoses omistada, õigusega leida, et ümberpaigutatavate isikute jaotuse siduv laad on vajalik tulenevalt erilisest hädaolukorrast, milles vaidlustatud otsus tuleb vastu võtta. Pealegi on nõukogu vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel tõepoolest kohustatud rakendama solidaarsuse põhimõtet ja vastutuse, sealhulgas finantskoormuse liikmesriikide vahel õiglase jagamise põhimõtet, mida tuleb ELTL artikli 80 kohaselt järgida liidu ühise varjupaigapoliitika elluviimisel. Seetõttu ei saa nõukogule ette heita, et ta on teinud ilmse hindamisvea, kui ta leiab, et ta peab olukorra erilist kiireloomulisust arvestades ELTL artikli 78 lõike 3 alusel koostoides ELTL artikliga 80 ja selles sisalduva liikmesriikide solidaarsuse põhimõttega võtma ajutised meetmed, mis seisnevad siduva ümberpaigutamismehhanismi kehtestamises.

(vt punktid 235, 236, 245, 246, 252 ja 253)

15. Kui üks või mitu liikmesriiki on ELTL artikli 78 lõike 3 tähenduses hädaolukorras, tuleb selle sätte alusel asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide toetuseks võetud ajutiste meetmetega kaasnev koormus üldjuhul jagada kõigi teiste liikmesriikide vahel vastavalt solidaarsuse ja liikmesriikide vahel vastutuse õiglase jagamise põhimõttele, kuna vastavalt ELTL artiklile 80 kehtib see põhimõtte liidu varjupaigapoliitika suhtes. Järelikult on komisjonil ja nõukogul otsust, millega kehtestatakse rahvusvahelise kaitse valdkonnas ajutised meetmed teatud liikmesriikide toetamiseks, vastu võttes õigus, kui nad leiavad, et ümberpaigutatavate taotlejate kõikide liikmesriikide vahel jagamine ELTL artiklis 80 sisalduva põhimõtte alusel kujutab endast selle otsuse põhielementi.

Kui ümberpaigutamise range eeltingimus peaks olema kultuuriliste või keeleliste sidemete olemasolu iga rahvusvahelise kaitse taotleja ja ümberpaigutamise sihtliikmesriigi vahel, järelduks sellest, et taotlejate jagamine kõikide liikmesriikide vahel vastavalt ELTL artikliga 80 kehtestatud solidaarsuse põhimõttele ja seega siduva ümberpaigutamismehhanismi vastuvõtmine oleks võimatu. Rahvusvahelise kaitse taotlejate etnilise päritoluga seotud kaalutlusi ei saa igal juhul arvesse võtta, kuna need on ilmselgelt vastuolus liidu õiguse ja eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 21.

(vt punktid 291, 292, 304 ja 305)

16. Vt otsuse tekst.

(vt punkt 303)

17. Vastavalt Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklile 47 tuleb riigi tasandil tagada õigus tõhusale õiguskaitsevahendile iga otsuse suhtes, mille siseriiklik asutus peab tegema ELTL artikli 78 lõike 3 kohases ümberpaigutamismenetluses.

(vt punkt 325)

18. Otsusega 2015/1601, millega kehtestatakse rahvusvahelise kaitse valdkonnas ajutised meetmed Itaalia ja Kreeka toetamiseks, kehtestatud süsteem põhineb samamoodi nagu määrusega nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest, kehtestatud süsteemgi objektiivsetel kriteeriumidel, mitte rahvusvahelise kaitse taotleja poolt väljendatud eelistusel. Eelkõige selle määruse artikli 13 lõikes 1 ette nähtud reegel, mille kohaselt vastutab liikmesriik, kuhu esimesena siseneti, ja mis on ainus selles määruses ette nähtud vastutava liikmesriigi kindlaksmääramise reegel, millest otsuses 2015/1601 on kõrvale kaldutud, ei ole seotud taotleja eelistustega kindlaksmääratud vastuvõtva liikmesriigi suhtes ja selle konkreetne eesmärk ei ole tagada, et esineks keeleline, kultuuriline või sotsiaalne side taotleja ja vastutava liikmesriigi vahel.

Lisaks, kuigi abi saavate liikmesriikide asutustele on jäetud teatud hindamisruum, kui nad peavad otsuse 2015/1601 artikli 5 lõike 3 alusel kindlaks tegema konkreetsed taotlejad, keda saab kindlaksmääratud ümberpaigutamise sihtliikmesriiki ümber paigutada, on selline hindamisruum põhjendatud lähtuvalt otsuse eesmärgist vabastada Kreeka ja Itaalia varjupaigasüsteemid suurest hulgast taotlejatest, paigutades nad lühikese aja jooksul ja tõhusalt ümber teistesse liikmesriikidesse, järgides samas liidu õigust ja eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tagatud põhiõigusi. Peale selle ei ole liidu õiguse alusel taotlejal õigust ise valida liikmesriiki, kes vastutab tema taotluse läbivaatamise eest. Määruses nr 604/2013 ette nähtud kriteeriumid rahvusvahelise kaitse taotluse menetlemise eest vastutava liikmesriigi kindlaksmääramiseks ei ole nimelt seotud taotleja eelistustega kindlaksmääratud vastuvõtva liikmesriigi suhtes.

(vt punktid 333, 334, 337 ja 339)

19. Seda, kui rahvusvahelise kaitse taotleja viiakse ELTL artikli 78 lõike 3 alusel ümberpaigutamise raames ühest liikmesriigist üle teise liikmesriiki, et tagada tema taotluse läbivaatamine mõistliku aja jooksul, ei saa aga pidada kolmandasse riiki väljasaatmiseks. Vastupidi, tegemist on liidu tasandil võetud kriisijuhtimise meetmega, mille eesmärk on tagada võimalus tõhusalt teostada Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 18 kajastuvat põhiõigust varjupaigale kooskõlas 28. juulil 1951 Genfis allkirjastatud pagulasseisundi konventsiooniga.

(vt punktid 342 ja 343)